

RAZVOJ IN URJENJE SPRETNOSTI POSLUŠANJA ZA USPEŠNO BRANJE IN UČENJE

Učenje je v veliki meri odvisno od poslušanja in razumevanja jezika. Otroci imajo pogosto probleme s sluhom, pa tega nihče ne opazi, celo sami se tega ne zavedajo, saj nimajo izkušenj. Toda celo, če otrok dobro sliši, ima lahko težave v slušni percepciji – s procesiranjem slušnih informacij (senzo – motorični problem), kar ga ovira v razumevanju tega, kar je slišal. Mnogo otrok, ki imajo težave v sluhu, poslušanju - procesiranju slušnih dražljajev, ima učne težave. Otrok mora najprej slišati sporočilo, nato najti njegov pomen in potem lahko nanj odgovori. Za aktivno poslušanje sta torej potrebni zunanja in notranja povratna informacija in predvidevanje, saj obsega tako sprejemanje podatkov in obdelovanje njihovega pomena, kar je nujno za uspešno sporazumevanje. Zunaj nas je za poslušanje in govorjenje potrebna glasovna odzivnost. V sebi pa si moramo razlagati misli in jih povezovati, kajti le tako se lahko odzivamo na temelju svojih izkušenj. Ta proces je potreben temelj za razvoj govora in jezika, branje, komunikacijo in s tem uspešno učenje.

Rezultati nekaterih raziskav kažejo, da ima približno 3-5 % predšolskih in šolskih otrok težave v slušnem procesiranju, na slušne dražljaje so lahko preveč ali premalo občutljivi, ne prenesejo glasnega govora, govora določenih glasovnih višin, ne morejo razlikovati glasov v besedi ali besed v povedi itd. Posledica teh težav so govorno – jezikovne in učne težave (pozornost, branje, razumevanje, spomin). Otroke s težavami v slušnem sistemu zato pogosto označimo kot otroke z motnjo pozornosti in hiperaktivnostjo, manjkajočo motivacijo, emocionalnimi in vedenjskimi težavami ter jih obravnavamo neustrezno.

Dobre slušne spretnosti so pomembne za učenje branja in pisanja, ki je za mnoge otroke v šoli težava. Branje je zapleten lingvističen proces, je stvar jezika. Učenje branja se razume kot »poslušanje« lastnega glasu, kako izgovarja (slušna koda) tisto, kar je zapisano v obliki vidnih simbolov. Te simbole (črke) je potrebno najprej prepoznati vizualno, nato pa jih slušno obdelati kot glasove. Da bi zaznali prebrano in razumeli kodo, je nujna fizična obdelava povezav med glasovi in simboli (črkami). Koda je glasovna (fonološka), ne glede na to, kako jo uporabimo: ali v procesu »poglej in izgovori« (vizualno globalno branje) ali če se spuščamo v fonemsko analizo. Z drugimi besedami, pisanje je zapisan razgovor, branje pa je poslušanje tega razgovora s pomočjo vizualne kode. Ko se branje integrira (avtomatizira), postane v večji meri vidna spretnost, slušni kodi se posveča manjša pozornost. Da bi se naučili brati, se moramo naučiti poslušati, ker nam to omogoča, da se naučimo izgovarjati glasove (slušna koda), da bi potem kot izurjeni bralci lahko brali vizualno. Pri učenju povezanosti zvoka s simbolom (glasov in črk) pri začetnem branju torej sodelujejo vidne in slušne spretnosti. Dober bralec pa mora obvladati obe spretnosti.

Branje je v enaki meri mentalna in telesna aktivnost. Za učinkovito sprejemanje informacij z branjem moramo imeti uravnotežen položaj in držo telesa, kretnje, sproščene in usklajene oči, ušesa in občutek dotika. To vpliva na nivo vidnega stresa ter s tem na sposobnost koncentracije, mišljenja in pomnjenja, organiziranja informacij ter komunikacijo. Bralci, ki nimajo fizičnih spretnosti potrebnih za branje, lahko doživljajo specifično mišično napetost (v bokih, ramenih, vratu, obrazu), ki vpliva na nivo sladkorja v krvi, imunski sistem in dolgoročno celo na zdravje.

Na tem seminarju bodo udeleženci/ke spoznali in razumeli povezanost celo-telesne koordinacije z razvojem spretnosti poslušanja in branja, znake možnih težav v slušnem sistemu ter načine njihovega preverjanja. Praktično bomo izvajali aktivnosti s katerimi otroke uspešno izurimo v slušnih spretnostih ter načine njihovega učenja in urjenja v predšolskem in šolskem obdobju. Razmišljali bomo o tem, kaj in koliko lahko naredi vzgojitelj / učitelj v skupini, kaj pa naj bi naredili izvajalci dodatne učne in strokovne pomoči ter starši.

Seminar:	RAZVOJ IN URJENJE SPRETNOSTI POSLUŠANJA ZA USPEŠNO BRANJE IN UČENJE
Izvajalka:	Doc. dr. Majda Končar, prof. defektolog Učiteljica in svetovalka za programe Brain Gym®, Doble Doodle Play in Optimal Brain organization. Z licenco: Educational Kinesiology Foundation /Brain Gym® International Ventura CA. USA.
Udeleženci:	Seminar je namenjen staršem predšolskih otrok, vzgojiteljem v vrtcih, učiteljem v prvem triletju osnovne šole, učiteljem in svetovalnim delavcem za dodatno učno pomoč ter specialnim in rehabilitacijskim pedagogom . <ul style="list-style-type: none"> • Za udeležbo prejmete potrdilo.
Prijava:	majda.koncar@guest.arnes.si
Gradivo: Cena:	Gradivo v obsegu 33 strani ter Brain gym® aktivnosti. Dogovor glede na število udeležencev in pogoje izvedbe.
Izvedba:	Po dogovoru.
Trajanje seminarja:	1 dan – 8 šolskih ur.
Cilj seminarja:	Udeleženci seminarja bodo spoznali in znali uporabiti: <ul style="list-style-type: none"> ∞ teoretična izhodišča pomembna za integracijo sluha, ∞ načine preverjanja slušnih spretnosti, ∞ aktivnosti za hitro vzpostavitev ravnotežja za poslušanje..
Vsebina seminarja:	<ul style="list-style-type: none"> ∞ Povezanost celo-telesne senzo - motorične integracije z razvojem slušnih spretnosti. ∞ Nekaj aktivnosti s katerimi preverimo in urimo celotelesno senzo - motorično integracijo. ∞ Znaki težav v slušnem sistemu.. ∞ Preverjanje nekaj slušnih spretnosti. ∞ Aktivnosti za urjenje slušnih spretnosti. ∞ Brain Gym®postopek in program aktivnosti za hitro vzpostavitev ravnotežja za poslušanje in branje. ∞ Vloga staršev in strokovnjakov pri urjenju spretnosti. ∞ Interdisciplinarna diskusija.
Metode in oblike dela:	<ul style="list-style-type: none"> ∞ Kratka vsebinska predstavitev posameznega sklopa. ∞ Aktivno učenje - izkušnjsko. Delo bo potekalo v dvojicah, skupini ter frontalno (predstavitve, vaje, igre in refleksija ter interdisciplinaren vpogled).
Potrebna oprema:	Udeleženi-ke/ci naj bodo primerno oblečeni za učenje z gibanjem. S seboj naj imajo steklenico vode.